

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petik. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za pol leta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajtuje še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

Postava zastran odkupljenja dana 4. Sušca. *)

Z razglasam te odkupne postave je raz-
mera, ki je dozdej glede dolžnost med gra-
šinami in njih podložniki bila, čisto minula.

Njih postavljenje se je vse premenilo.

Grašine tirjajo odkupni znesik, ki jim gre,
neposredno od države, in zavezani (dolž-
niki) morajo zopet neposredno državi od-
rajtati.

Z posebnim pogodbami se le ta odkupni
znesik čez postavno mero povišati ne sme;
ravno tako bi bil dogovor, da ima dolžnik od-
kupni znesik naravnost grašinaru izročiti; ne-
veljaven, ker hoče postava z odrajanjem pri-
hodkov in odkupnih dnarjev v državne de-
narnice vsem prepriam med grašinami in njih
poprejšnjimi podložniki enkrat in za vselej ko-
nec storiti.

V Austrii zdaj več dopušeno ni, pod-
ložniško razmero (Unterthansverhältniss)
z pogodbo ustanoviti. Nasproti se pa zamorejo
pogodbe, ki samo v štant dajanje zadevajo,
tudi za naprej svobodno sklepati.

Grašinam je prosto, prodati svoje tirjatve
zastran odkupljenja pred ali po njih odločbi.
Z tako prodajo se samo oseba opravičeniga
premeni.

Ravno tako sme vsakteri dnarno odra-
jtilo dolžnika na se vzeti, da on izplača; to
zamore tudi občina (soseska) sama storiti;
tode zavezani (poprejšni podložnik) ostane
vedno poglavitni dolžnik in te olajšanja, ktere
mu postava nakloni, se mu nikakor odvzeti ne
morejo.

§. 15. odkupne postave od 4. Sušca t. l.
govori od nasprotnih dolžnost ali odrajtivil
in vkaže, da se mora vrednost tistih dolžnost,
ktere je prijemnik dolžniku pri izpolnjenju nje-
ga dolžnosti nasproti opravljati imel, od cene
podložniških odrajtivil in davšin odsteti. Pri
takih dolžnostih pa, ki so sicer iz začetka
v podložniški vezi vterjene in popred za
res nasprotne dolžnosti (Gegenleistungen) bile,
kar so pa po odkupljenju zadevne dolžnosti
podložnika biti nehale, §. 15. ne velja. Dolž-
nosti, ki so kot privatne zaveze grašinaka na
celim njegovim zemljišu, tudi sam ne spadajo.

Zlo koristno je in priporočamo deležnikom,
da na tanjko preišejo natoro ali izvir svojih
dolžnost in nasprotnih dolžnost. Komisije, ki
se bodo za odkupljenje postavile, so sicer že
po uradu dolžne, pravno natoro vsakiga od-
rajtivila in dajanja naiti; smejo v ta namen se
vseh sredstev poslužiti, kterih bi se strani in
kresije poslužiti smele; vendar se mora de-
ležnim osebam vsigdar priložnost dati, da
svoje pravice same varjejo. Zastran preteht-
vanja in preiskanja davšin in nasprotnih dolž-
nost so prijemniki ali opravičeni dolžni, svoje
zemljiške bukve, svoje zapiske, rajtinge, za-
znamke in druge pisma odkupni komisii pre-
pustiti, če po njih praša.

Ako prepri vstane zastran pravice ali ve-
likosti te ali une davšine, ga je treba, če je le
moč z lepo in z porazumljenjem obeh strani
poravnati, če se pa z lepo nič opraviti ne
da, se imajo obe strani pred pristojno gospo-
sko napotiti. Tak prepri pa ravnanja v dru-

gih rečeh, če še kaj ostane za pregledati in
odločiti, kar nič več ne zadržuje.

Posebni poduki bodo pa tudi delanje od-
kupnih komisij vravnale. Glavne vodila se pa
že same podajo iz postave od 4. Sušca. Če
ste obe strani, kar pravico in mero prijemkov
zadene njih misel, ostane pri tem, če se do-
zdajna postavna mera davšin ne preseže.

Pri preiskanju tlačanske dolžnosti in pri pre-
rajtovanju odkupniga zneska za tlake se pa
marsikje velike težavnosti pokazati vtegnejo.
Ako grašina zaznamvano postavno mero
svoje pravice skaže, se le ta mera vzame za
podlago pri prerajtanju letne tlačanske cene.
— Če je pa grašina trideset let manj tlake
tirjala, kot kolikor je pravica imela tirjati,
bi se, kakor se zdi, odkupni znesek po ti
tirjani tlaki odmeriti imel. Če opravljena tlaka
v teh 30 letih enaka ni bila, bi se mogel na-
čezni znesik naiti in za podlago vzeti. —

Dnarna vrednost tlake se ne sme po §. 11.
postave od 4. Sušca viši kot z tretjino
vrednosti svobodniga dela zrajtati.

Če je tu in tam malo časa kup (cena)
dela silo visok ali nizek bil, se na to pri pre-
rajtanju gledati ne sme.

Kjer pa med obema stranema že zdaj niži
odkupitev obstoji, kakor bi po razloženim ce-
nenju znesla, se mora niži odkupitev tudi
zdaj za merilo pri odškodovanju vzeti. Če se
je le ta niži odkupna cena zadnjih trideset
let premenjevala, se mora vendar le na po-
slednjo odkupno ceno gledati.

Pri merjeni tlaki se mora na spremembe,
ki se v tisti reči zgode, ktere se tlaka vtiče, tudi
primerno gledati. Zraven pa se mora vred-
nost merjene tlake ali rabote z cenitvijo usta-
noviti. Cenitelji bodo stroške zrajtali, z kte-
rimi se z najemniki leto delo po navadnih plači-
lih delavcov in voznikov v tem ali unim kraju
opraviti da.

Manjši gospodarstveni dobiček in prid,
ki pride iz prisiljeniga dela, tukej tudi veliko
zda in se tudi v rajtingo vzeti mora, zakaj
že vsakdanja skušnja uči, da je gospodar-
stvena zguba pri raboti tolikaj večji, kolikor
večji pazljivost, skerb in marljivost rabotni-
kam izročeno delo in opravilo tirja.

Kmetijski zbor na Dunaju.

19. Sušca t. l. se je bil po povabilu
ministra kmetijstva kmetijski zbor poslan-
cov iz vseh avstrijskih dežel (tudi iz Her-
vaškiga) razun ogerske in laške na Dunaju
pričel, ter se je posvetval skupej in v odborih
do 31. Sušca. Minister Thinnfeld je gg. po-
slancem (iz Krajskiga so bili g. Dr. Blei-
weis, Terpine, dehan Vovk, Dr. Orel in Ul-
rich) v prvi seji napovedal reči, čez ktere
bi se rad z kmetijskim zborom posvetval, in
sicer:

1) kako nej bi se kmetijske družbe pri-
hodnjič osnovala, da bojo zamogle kakor ve-
ljavne svetovavnice deželniemu vladarstvu v
vseh rečeh na strani stati, v kterih jih bo za
svet prašalo.

2) Kako naj bi se šole po celi deželi
napravile, da bi se mladost in bolj odrašeni
kmečki fantje kmetijstva v djanji, praktisch, učili.

3) Kakošne postave naj bi se dale za-
stran vodá, da bo kmetijstvo od njih več prida
vživalo, kakor dosihmal.

4) Kakošne postave naj bi se zastran
gojzdov dale, da bi se gojzde popolnoma ne
pokončali, temuč da bi se ohranili tudi za
prihodnje potrebe, in

5) Kakošne postave nej bi se dale za-
stran prihodnjiga razdeljevanja in zloženja
gruntov ali zemljiš.

Za to so se razdelili poslanci v 4 odbore
in sicer za šolske, vodne, gojzdne reči in za
razdeljevanje zemljiš.

Glede prihodnjiga postavljenja kmetijskih
družb do vlade so se poslanci zedinili z mi-
nistram v naslednjih sklepih:

1) V vsaki deželi nej bo pri deželniemu
vladarstvu ena kancelija, ktera skerbí in se
peča samo s kmetijskimi rečmi svoje dežele,
in se gosposka deželniiga kmetijstva (Landes-
cultur-Behörde) imenuje.

2) Deželni odbor (Landesausschuss), ki
se bo po novih ustavnih postavah v vsaki de-
želi napravil, in ki ima neprenehama z vsimi
domaćimi rečmi opraviti, naj bo v edinosti s
kmetijsko družbo tudi v kmetijskih rečeh na-
mestnik in govornik dežele.

3) Kmetijske družbe naj bojo samostojne,
in naj si svobodno svoje ude volijo po vsih
soseskah cele dežele, posebno iz umnih in
poštenih kmetovavcov.

4) Kmetijske družbe nočejo biti gosposke
(Behörden), in se tedej tudi nočejo polastiti
gosposkinih opravil.

5) Kmetijske družbe pa bojo vselej pri-
pravljene, na vprašanje in tudi brez vprašanja
deželniemu vladarstvu, deželniemu odboru in
zboru dobre svete v kmetijskih rečeh dajati,
da se bo kmetijstvo v prid dežele povzdignilo.
Kmetijske družbe naj bojo tedej svetovavnice
v kmetijskih rečeh.

6) Kar kmetijska družba v edinosti z de-
želnim odborom in zborom (Landesausschuss
und Landtag) sklene, nej velja kakor glas
cele dežele.

7) Kmetijska družba naj v občinskih re-
čeh ravna združena z deželnim odborom; naj
se na-nj verne, kadar koli želi, da bi se ena
ali druga reč v kmetijskih rečeh storila, de-
želniemu vladarstvu predpoložila.

8) Kmetijska družba pa naj ima tudi pra-
vico, v vsaki reči se tudi naravnost na mini-
sterstvo obrniti.

9) Poddružnice kmetijskih družb naj se
napravijo po kantonih, kteri se bojo po ustav-
nih napravah iz noviga osnovali.

10) Poddružnice imajo pravico v potreb-
nih rečeh se naravnost na kantonsko in kre-
stijsko gosposko obrniti. (Po Novicah.)

Zastran šol za kmetijstvo se je sklenilo:

1) Začetna vaja v gospodarstvu in kme-
tijstvu naj se stori berž v elementarnih učilnicah.

2) V semeniših učiteljskih se mora v ta
namen tudi kmetijstvo razlagati.

3) Država naj izda občno razumljive
bukve za vajo in berilo, v kterih se ima na
navadne reči domačiga in deželniiga gospo-
darstva gledati, in kolikor je moč z primerni-
mi podobami razsvetliti.

To berilo bi se preložilo v vse jezike de-
želske in bi se razširilo za ceno tiskarnih stroš-
kov.

4) Učitelji se morajo z obljubo primernih
dnarnih poboljškov spodbosti, da se te reči
čversto poprimejo.

*) Dalje iz Dunajskih Novin.

Vred.

5) Za pratiško vajo v kmetijstvu bi se razglasile v vsaki kronski deželi posebne ali privatne naprave gospodarstva kmetijske, ki so bile spoznane, de so se nar bolj oskerbovale, z dovoljenjem posestnikov za kmetijske šole.

6) Posestniki ali vravnanci takih izglednih gospodarstev bi prijemali učence iz verste kmetov, ti bi se nekoliko let tam pečali z raznimi reči gospodarstva in bi se tudi, kolikor je moč, učili v kmetijski teoriji.

De bi se vbožnim učencam obiskvanje teh posebnih naprav, razglašanih za kmetijske šole, olajšalo, in oni k tem spodbodli, bi se je jim dovolila po okoljinih letna fundacia (ustanovitve, zaloga) na deželne stroške.

Od časa do časa bi se podvergli ti učenci izpraševanju pred komisijo kmetijske družbe, in bi obdržali na konci skazalo njih pripravnosti za kmetijske službe.

7. Za vikši izučenje v gospodarstvu je spoznal zbor za dobro, de bi se v znanstvin Dunajski akademii lasina sekcija (odsek) za kmetijstvo ustanovila in s potrebnimi dnarnimi sredstvi previdila, de bi se od skušeniga kemikarja tiske skušnje delale, kakor to sedanje stanoviše znanstva tirja.

8) Na založenje višjih kmetijskih šol od deržave, v katerih bi teorija in praksi enako nadomestvane bile, se za to ni gledalo, ker se že v politehniških napravah v ti reči vikši izobraženje doseči zamore, in ker skušnja v drugih deželah takih naprav ne priporoča.

9) Tudi predlog, de bi se gospodarski dvor za skušnje na kronskim imetju založil in plačeval, je bil zavoljo velikih stroškov in zavoljo neprimernosti zaveržen.

Austrijsko Cesarstvo.

Slovenska dežela.

* Ministerstvo je (tandem aliquando) vsem deželskim poglavarjem vkazalo, de naj se za Frankobrod več ne voli, in naj vsem že izbranim poslancam povedo, de imajo doma ostati. Lloyd pristavi k tem naslednje imenitne besede: „Nar boljši za Nemčijo bi bilo, de bi vse vladarstva svoje poslance iz Frankobroda poklicale, ker tisti zbor pravice posameznih deržav krati. Posamezne deržave bi na to vtegnile v edinosti, iz ktere bi moč in veljava prišla, zvezo napraviti, ki bi celo edino Nemčijo oklenila.“

* V Pravim Slovincu beremo:

„Zastran nove tiskarstvine in združevanjeke postave govore Zagrebske nemške novine z hvalečnostjo (!), ker Hervaške dežele ne zadene, in upajo, de tudi ne bo tam nikoli veljavnosti dobila; zakaj? — Če bi to postavo rabili, onda bolje, de nas Bog primi! — Pravi Slovenec pristavi: Ne sodite mirnih in voljnih dežel — po puntarjih!“

Prosimo Praviga Slovenca, če se mu ne gabi, za občno veljavno ali autentiško razlago teh drugim Slovincem nerazumljivih besedi.

* Sprevidni in rodoljubni možje, ki iz Dunaja pridejo, nas zagotovijo, de sedajni ministri prav dobro in pošteno z ljudstvom in zlasti z Slavjani mislijo. — Bog daj! To de, kaj nam pomaga dobra misel in namembu ministrov, če nam kakiga Heraklesa ne oskerbe, ki bi deželske Augiazove hleve potrebil in tako pot ne le ustavnemu ampak sosebno narodnemu življenju pripravil.

— Rimsko-katoliški škofi taistih kronskih dežel, ktere razglas 4. Sušca zastran politiskih pravic deržavljanov zadeva, so na tretjo nedeljo po veliki noči na Dunaj povabljeni, de bi se glede §§. 2. in 4. tistiga razglasa čez prihodno uredbo katoliške cerkve posvetvali. —

Teržaško slavyansko društvo je sklenilo, lastni časopis, za zdaj enkrat na mesec izdajati, in domačim družbenikom po en, zvonajnim pa po dva iztisa pošiljati. Ime časopisa še ni ustanovljeno, prvi list (2 poli) ima naslov: Dokaz vravnjanja in delavnosti Slavjan-

skiga društva v Terstu; tu podamo iz njega zopet naslednje:

Znano je vsim pomorcam, de po §. 15. postave o avstrijsko-tergovskim brodništvu (Editto politico di navigazione mercantile austriaca) pomorski kapitani nikoli, nikjer in zavoljo nobeniga vzroka (razun silne potrebe sovražniku pobegniti) drugo bandero al zastavo na svojih brodovih navreti ne smejo, kakor le samo slavno cesarsko belo rudečo bandero. Znano je pa tudi, de deržavna zastava na brodovih je le tista, katera na jadrenici zadniga konca (al' asta di popa) visi; in de druge bandera, ktere pomorci na jadrene dreva svojih brodov, zlast o praznikih, stavijo, družiga niso kot znamenja (segnali). Permerilo se je pa, de so včas primorski kapitani na zadnim koncu brodov tudi slavyansko belo-rudečo in modro bandero s cesarsko zastavo vred stavili, kar je napčno in toliko pomeni, kakor de bi kapitan kakšino samostalno slavyansko, od avstrijske ne odvisno deržavo spoznal. O tem je ministerjalno zapoved od 31. Januarja t. l. br. 1118 do tukajšniga deželskiga poglavarstva in do vojno brodniške oblasti došla, de avstrijskim brodovam je le sama avstrijska zastava z isključbo vsih drugih deželskih zastav, dovoljena. Ta zapoved ni bila od nikakorsne strani in nikomur, nar manje pa tistim, ktere na ravnost zadene, namreč pomorskim kapitanam oznanjena. Na mesto tega pride v nedelo 4. dan Marca, ki so vsi brodovi v teržaškemu ljadjostaju z raznim poredvah ferfolečim znamenjam, in posebno brodovi, katerih kapitani so Slavjani, s slavyanskim banderam okinčani bili, neprevidama čoln z oboroženim vojno-brodniškim uradnikom k vsim brodovam, ostro zapovedoč vse bandera razun cesarske zastave netvegama omakniti. Ni bilo proti ti zapovedi nič govoriti, temuč vbogati, slavyanske bandera, katerih je nar več bilo, so morale zginiti, in tako je bilo bandero slavyanskiga naroda in z njim celi narod v obličju cele Evrope (zakaj cela Evropa ima v Terstu svoje namestnike) osramoten in razžaljen. V teržaških novinah Osservatore triestino od 7. Marca je sicer pod napisam ne uradniški del (parte non ufficiosa) razjasneno, de tista zapoved od 4. Marca je bila le pomota, in de je bil ministerski ukaz od mesca Januarja napčno izpeljan, ker taisti le zastavo na zadnim koncu brodov ne pa posebne znamenja, s katerimi pomorski kapitani svoje brode po svoji narodnosti al po svojim posebnim nagibu okinčajo, zadene.

S tim razjasnjenjam so se nekteri slavyanski pomorci zadovoljili, drugi pa menijo in pravijo, ker je tista napčna zapoved 4. dne Marca od vojaških uradnikov očitno in pred celo Eropo dana in izpeljana bila, de bi se imela tudi pomota po uradniški poti, ne pa le samo po kakšnim neuradniškim sostavku popraviti.

Hervaška in slavyanska dežela.

Tudi v Südslav. Zeitung se bere: Zagreb 2. Sušca. Za gotovo zvemo, de je mende cesarski razglas, ki ima sklepe našiga deželniga zbora poterditi, že v natisu. Ravno od tam zvemo tudi, de se bo vikši zapovedništvo (komando) čez c. k. vojake na Ogerskim Jelačiću banu izročilo. Graničarji (14 bataljonov) so zopet v enim oddelku in pod povečjem bana.

— Jelačić je Zagreškemu finančnemu odseku (Finanzsection) vkazal, de naj se osrednjimu avstrijskemu ministerju denarstva podverže. —

Serbska vojvodina.

Napredak, ki v Karlovcih izhaja, piše 27. Sušca od žalostniga stanja v vojvodini. „Senta je veliko terpela, večkrat so bili pomoči prosili, ali zastonj. Na nepripravne revne prebivavce je vdarila jaka truma Madjarov

od 3000 vojakov z 6 štuki in je divjala po nesrečni Senti 5 ur. Ko je pomoč iz Kaniže prišla, so se bili hudobneži že naveličali terpinčenja in morije, ter so se sami vmaknili. Veliko Serbov je v Tiso poskočilo. Nekiga Baderliča so živiga pekli in brata Jeremiča v slami spalili. In kdo je kriv? nemarnost in neskerbnost!

Na Morišu je ravno tako serbska vojska terpela; tam se dolži posebno nek Herdi, oberstar; štirikrat so pomoč prosili, ali prišla je še le, kadar je več treba ni blo. Zato se že nezaupnost proti generalu pokazuje. Čemu so nam taki ljudje, kot je Herdi? Zakaj ne vzame general kakiga pošteniga Serba.

Bačka je bila prazna in Madjaram pot do Noviga Sada odperta; tu pričakujejo Madjare dan na dan.

Serbi povsod vnovič beže. Gorje temu, ki v madjarske roke pade. Sambor se pripravlja na bran; tam je 2000 Serbov. — Nužanova armada tiči in zedi v Kamenici.

Ceska dežela.

Piše se Narodnim Nov. iz Dunaja 28. Sušca: Seer je bilo mnogokrat v novinah povedano od besed in shodov Slavjanov na Dunaju, in ko so lansko leto seje društva českomoravsko-sleškiga dosegle narveči obšir, so tudi dopisi važniši bili. Z obsedo, ki je na dogodbe oktobra nastopila, so se tudi shodi Slavjanov pretergali. Toliko prijetniši bo novica od shoda nekoliko slavyanskih rodoljubov v dobi obsede, ktera pri nas ni tako mehka kot v Berlinu. Sošlo se je nas namreč Čehov, Moravanov, Slovakov in Jugoslavjanov, brez družiga namena, kakor de bi skupej bili nekaj ur z našim slavnim Kolarjem, ki je nam to veselje storiti obljubil, ali bili smo radostno zadeti, ko smo tudi druge imenitne može med nami zagledali, kakor Yuka Stefanoviča, Štura, Hodža in Pavloviča, bivšiga vrednika Serbskih Peštanskih novin. Kadar se Slavjan kam posede, se petju in muzki odreči ne more, tako smo tudi tu imeli berž besedo v miniaturni pripravljenosti. Peli smo: Kde domov muj, in druge česke in ilirske pesmi. Med tem je vstal g. Pavlovič in je omenil v ilirskim jeziku, kako dobro je, de je Slavjan Slavjana spoznal, de so si podali bratovske roke svoje; je pokazal na sedajno slavno dobo, v kateri se je Slavjanstvo nad sužnost vzdignilo, ki ga je pred tšala, in de bode zdaj čedalje lepši razcvetalo. Kolar se je nam zahvalil za naklonjenost in spoštovanje njemu od nas pokazano. Štur je pravil, de je njegovo in prijatlov njegovih prizadetje le k sreči vseh Slavjanov merilo, in de bo zmaj usak zdihlej in vsako njih djanje tje merilo; ter je opomnil Slavyanske vzajemnosti (Wechselseitigkeit), ki nas pripelje k svobodi Slavyjanstva! Zagromelo je Slava in živio Kolarju, Šturu, Vuku, Pavloviču, na svobodo Slavyjanstva, na vzajemnost, na patrijarha serbskiga itd.

Od Slovenske deputacije sta tukej samo Štur in Hodža in čakata na Hurbana, ki je v Holomucu obležal bil. (Vsaki dan ga cesarski dvorni zdravnik v Holomucu obiskuje.) Za nekaj dni pride ukaz ministerstva na dan, v katerim se bo slovaški jezik za uradni jezik razglasil; vse kar so madjarski komisarji naredili, se podere, ter se začne v deželi samostalna uravnava (organizacija), in če bo le to celi narod želel, se mende tudi lastni zbor in ločitev od Madjarov napravi. Predstavili so ti možje ministram brez ovinjgov, kako nevarno je, kar so komisarji mešali, tako de se hoče ljudstvo nad njimi kervavo maševati, in de oni sami brez natisneniga ukaza domu iti ne smejo, in ljudstva umiriti ne morejo. Ostanajo torej še toliko časa na Dunaju, de to ministerski ukaz na dan pride, ter pojdejo zopet na boriše. Zvedli smo med drugim od stanu Slovakov in njih politike, de je konservativna stranka Madjarov Slovakam

nevarniši kakor Košutova, zakaj pod ščitam konservatizma pihajo proti ubogim in jih vničiti skušajo; ko bi pa Slovaki sedajne vlade na svoji strani ne imeli, bi se una stranka z to zedinila, in bilo bi po siromaškem narodu Slovakov. Še imajo Slovaki za se dobro mnenje vlade, de se za-nje bojujejo, če bi to zgubili, kdo bi jih podpiral z dnarji in orožjem? kako bi se poglavitniga sovražnika znebili? Če bodo pa zamogli na postavni poti razglasiti v narodnim jeziku želje svoje, se bo glas med njimi zaslišal zastran zedinjenja z Čehi in Moravani, ali popred se morajo razdijati železne verige, z kterimi so bili k Budapešti privezani.

Tudi Vam moram povedati važno novico de bo dr. Miklošič tu na vseučilišu profesor vseslavjanske literature, in de bo prof. Hromadka odstopil in pensioniran. Ko bi bil ta mož (Hromadka) kaj dobriga povedati vedel od našiga pismenstva, bi nam ne očitali tukajšni Nemci tolikokrat, kako nizko de stoji naša literatura; de namreč zunej zgodovine nemamo nikakoršnih bukev, ki zadenejo znanstvene reči; in vendar so že lanske leto na več krajih modroslovci imeli izpraševanje po česko in tako gladko, samo de so se jim semtertje profesorji zoperstavliali.

Moravia in Silezia.

Moravske Novine pišejo: Pod Gostinem 21. Sušca. Pretečeno leto od Sušca do Sušca je z tako naglostjo prešlo v večnost, de je čuda. Saj se je to leto pri nas ponovila čela jezeroletna zgodovina, to de le kot v gledišu. Imeli smo despocijo, za njo anarhijo, pak terorizmus, na to zopet željo miru za vsaki kup, in konec igre. Bili smo pijani, in v tem stanu smo šli predalječ in smo se zopet predalječ zavrniti dali. —

Ko bi nam bil dal Meternih le desetino te lanske svobode, bi ga bili za svetnika razglasili. — Veči del ljudstvo ne ve, kaj se z njim godi, za to se v mislih njegovih podečudne sanja zastran tega; p. od presvitlīga cesarja, ali tudi od Kromerizkiga zbora. Jakob pravi; Jez rečem, de je ta zbor dobro mislil z malim ljudstvom, jez to vem, sicer bi ga ne bili razgnali. Jernejček pa misli, de je ta zbor puntarije v glavi imel, in de je dobro, de je preč iz Hane; Tomaš pa verti glavo ter pristavi, de ti gospodje nočejo jenjati gospodje biti; in Jur omeni to in uno in podpira misli svoje tako in tako. Ali de jo odkrito rečem, mi teh reči tukaj kar ne razumimo. Imamo dober toplomer za spremembe političkiga zraka, to je obnašanje nekterih gospodov sploh. Naše ljudstvo pa vedno pričakuje boljši čase, in terdno verjame, de je sedajni cesar sin cesarja Jožefa, eni clo terdijo, de je on cesar Jožef sam, de se pa le skrivno obnaša in vlada, ker se, kakor raznašajo, še ne sme očitno pokazati, ker se še, kot menijo, skrivati mora pred temi, ki hočejo biti nad vsemi. Ali on de se vzdigne, ko bi ti hudobni Madjari prestopili Maravske tla. —

Čudne so zares te misli naših kmetov, ali jez leto rečem: Ko bi imeli en milijon le za Moravo, de bi se mogel založiti za šole in v prid otrok po deželi. Nastopniki sv. Cirila in Metoda (družtvo že v Slovenii oznanjeno), niste vsegamogočni, ali dosti imate moči, verjamite, de več kakor tisti, ki mislijo, de imajo vso moč. Rodoljube čaka velika naloga: *izobraževati, učiti, otesavati ljudstvo za srobodo in postavni red.*

Iz Berna 29. Sušca. Šolsko svetovavstvo moravsko ima že četert leta praznike. Čela četertina leta je pretekla, preden je sklicano bilo, in zdaj že zopet toliko časa nima in morebiti imela ne bo še dalej seje, in tako smo tudi mi vbogi Moravani z to enakostjo jezika českiga in nemškiga, ktero smo saj nekoliko že to leto viditi mislili, ravno na tem mestu, kakor smo bili leta 1848 in semtertje, p. v Bernu še slabši. Na vkaz ministerski,

izdan lanskiga leta, de se mora učiti na gimnaziih v českim jeziku se je moglo nekaj zgoditi, ali kaj se je zgodilo? Ustanovili so zbori (ali gremia) gimnazialni sami po svoji pameti, kdo ima učiti ali prav za prav mučiti otroke z grammatiko česko, in padla je vadjla (los) na osebe, ki svoje žive dni grammatike česke le v rokah imeli niso in ne umejo le ene verstice prav zapisati. (Vse kakor pri nas.) Reklo se je: „Saj zna govoriti, bo znal tudi učiti“ in mislilo se je, kolikor revniši je učenik, tolikor bolj bo moravsina zastajala; kar si ravno gospodje priserčno žele. Tako je tu v Bernu, in kakor slišimo, v Kromerizu in v Opavi, v Iglavi ni dosti boljši, v Trebovi in Mikulovi se pa v českim jeziku kar nič ne uči. To revno napravo je imelo in hotlo brez odloga odpraviti šolsko svetovavstvo in je k koncu Grudna predložilo, de bi se redni učeniki českiga jezika na gimnaziih ustanovili in to brez odlaganja; ali predlog le ta, ki se mnogim starovercam prilegel ni, je obležal, in tako se še zdaj nič storilo ni. K tem je prišlo še drugo zlo (Uebel). Ministerstvo je sklenilo 17. Svečana t. l., de učitelji jezika českiga na gimnaziih, naj bodo redni ali mimoredni, zamorejo dajati spričavne pisma tudi privatne, namreč uradnikom, ki se za to ali uno službo oglase. Po tem zamorejo učitelji, izmed kterih, kakor je rečeno, eni še verstice prav in pravilama pisati ne umejo, verjetne skazala dajati zastran pripravnosti glede jezika za urade sodniške in druge in za učiteljstvo. Vsak vidi, de so tu vrata odperte k izdajanju krivičnih povernih listov, in de bi se tu naglo pomagati moglo. Sploh je čudno, de je ministerstvo v tako imenitni reči moč osebam izročilo, kterih kar nič ne pozna.

Učenje na vikših šolah moravskih vodi še zmiram znani gubernialni svetvavec Höchsmann; ali pripoveda se, de bo oskerbnništvo teh šol na šolsko svetovavstvo preloženo.

Poslednjič je poterdilo ministerstvo odbor deželni, od poprejšniga zbora izvoljen, ali na ta način, de udje tega odbora dopolnujejo le stanovski odbor. Ta odbor ima obstati iz 8 udov, ki si sami predsednika izbero. 5 udov je iz odbora stanovskiga in 3 iz noviga deželskiga. Ta odbor bo delal (uradoval) do prihodniga deželniga zbora.

Po tem, kar od sostave moravskiga zbora zvemo, se imamo bati, de bo narodnost slavljanstva na njem slabo nadomestvana. Obstal bo po predlogu ministerskim iz 110 udov, sicer v eni tretjini iz oseb, ki narveči davek plačujejo, torej žlahtnih in fabrikantov, v drugi tretjini iz obertnikov večih mest (ki so v Moravi Nemci ali ponemčenci) in zadnjič iz kmečkiga stanu.

Še revniši pa bo namestvano Slavjanstvo v Silezii, če ostane zbor v ti sostavi. Koliko pa de je, na tem ležeče, de ima narod dobre in poštene zagovornike na deželnim zboru, smo vidili že na lanjskim moravskim zboru.

(Nar. Nov.)

Ogerska dežela.

Dunajske novine podajo uradno izvestovanje od Komarnske terdnjave. Ta terdnjava ima 260 štukov in je z vsem potrebnim za eno leto previdjena; vojakov puntarskih je notar 10,000. Cesarska armada jo je zamogla še le konec mesca Prosenca obdati, streljati na-njo se pa ni moglo zavoljo zime. Še le 10. Sušca se je počelo na streljanje misliti; pa je nastopilo slabo vreme, de se težki štuki prevažovati niso mogli; za to se je streljanje še le 24. Sušca pričelo, ki je pa le mesto razdijalo, de se več v njem prebivati ne more; z začetkam t. m. je še več težkih štukov pripeljano, in tako je upati, de bo v kratkim tudi ta terdnjava pod cesarsko oblast nazaj prišla. —

General Velden ima vikši komando pri ti obsedni armadi in je že krepak razglas na puntarje razposlal. —

Erdelj.

Kakor časopis „Presse“ (tudi „Beogradske novine povedo tako) 2. Sušca piše, so bile vse novice, de je Bem v Erdelju nabit bil od Rusov, kterih je več prišlo, in de jo je v Valahijo potegnil, le prazne besede; nasproti je žalostna resnica, de je zdaj celi Erdelj v Bemovi grozovladni oblasti. Puchner je odstopil od vojskovodstva zavoljo bolezni, in nastopniki njegovi: Pfersman, Gedeon, Šurter so se zavoljo preslabih moči v Valahio vmaknili, in tudi Rusi, ki so v Kronstadtu bili, so se v Valahio podati imeli.

Ptuje dežele.

Laska. Primirje med sardinskim kraljem Viktorjem Emanuele in poljnim maršalam Radeckim v Novari 26. Sušca sklenjeno obseže naslednje člene:

1) Sardinski kralj zagotovi slovesno in za terdno, de bo podvizal, z avstrijskim Cesarjem mir skleniti.

2) Sardinski kralj bo berž ko berž iz Avstrijskih podložnikov (Lombardov, Ogrov, Poljakov) obstoječe oborožane kardela razpustil, samo si priderži nektare oficirje za svojo armado. Polj. m. Radecki je porok, de se bo imenovanim Avstrijanam, če se vernejo, popolno odpušenje dodelilo.

3. Sardinski kralj dopusti, dokler primirje terpi, de se kraj med Padam, Sesio in Tisinam in polovica Alesandrie z 18,000 pešcov in 2000 konjikov cesarskih obsede, ktere bode sardinska deržava živila. 3000 teh vojakov bodo polovica posadke (Besatzung) Alesandrijske terdnjave, druga polovica bo obstala iz Piemontezov. Sardinski kralj bo na desnem bregu Pada (Po) celi kraj vojvodstev Piacenza, Modena in Toskana, t. j. vseh dežel, ki niso pred Sardinskiga kralja bile, zapustil.

4) Sardinski kralj je porok, de bode imenovana posadka avstrijskih vojakov svobodno v Alesandrijsko terdnjavo priti zamogla.

5) Sardinske bojne barke brez izjeme bodo v 15 dneh jadransko morje zapustile in se na Sardinsko vernile, in sardinski kralj bo vse svoje podložnike, ki so v Benetkah, opomnil se domu podati, pod kaznijo, de bodo od prihodne pogodbe med mestam in c. k. armado izločeni.

Sardinski kralj obljubi, de bo svojo armado berž ko berž znižal na stan miru (Friedensfuss), de s tim odkritoserčno željo miru pokaže.

7) Sardinski kralj derži to pogodbo (primirja) za polnomočno in veljavno.

8) Sardinski kralj pošlje koj posebniga pooblastenca z obsirno oblastjo, de se dogovori zavoljo miru pričnejo.

9) Mir se bo brez obzira na sedanje primirje sklenil.

10) Ta pogodba velja, dokler bodo dogovori zavoljo miru terpeli, in če bi se ti razderli, se mora primirje 10 dni pred ponovljeno vojsko odpovedati.

11) V vojski vjeti se bodo na obeh straneh berž izmenjali.

12) Cesarski vojaki se tudi ustavijo, in kteri so že Sesio prestopili, se vernejo v znamenjane kraje, de jih obležejo.

Podpisani so: Radecki, Victor Emanuel in Chrzanovski, vikši general sard. armade.

Sardinski deržavni zbor je sklenil, de je primirje z Avstrijanci protiustavno, in de, če ministri avstrijske vojake v Alesandrio pustite, in ladje iz jadranskiga morja pokličejo, so krivi velke ali deržavne izdaje.

Ta deržavni zbor je pa od kralja do 5. t. m. odložen. —

Pripoveduje se tudi, de so v Turinu republiko razglasili, tode za gotovo se ne ve.

V Frankobrodu na Majnu so z vsemi zvonovi zvonili na čast novoizvolenemu nemškemu cesarju. — Avstrijski poslanci pa so protestirali zoper sklepe unih 290, in so sklenili še v Frankobrodu ostati. Nadvojvoda Joan je od dozrajne časti odstopil, in se vtegne koj na Štajersko verniti; po drugih časopisih hoče vendar še nastopnika svojga pričakovati. Poslanstvo v Berlin je že odšlo.

Nepolitiški del.

Kaj hoče nek Slavjansko društvo v Terstu?

(Konec.)

h. *Slavenski jezik po kancijah.* Perva pravica vsaciga naroda je njegov jezik. V preteku več kot jezerov let so bili Slavjani ptujim gospodarstvom podverženi. Rimljani, Taljani, Nemci so jim zaporedoma svoje jezike posilili, in zadnji še tudi Madžari skušali tisto tlačenje slavenskiga jezika dovesti, in predniki štiri milijonov ljudi so drugih sedem milijonov persilili hotli po njih volji živeti, v ptujemu jeziku navuk in božjo besedo v učilnicah in cirkvah — zapovedi, postave, sodbe in razne spiske pa v uradnih in pisarnicah poslušati in sprejemati. Vaši uradniki, dragi primorski bratje, so v nekterih krajih zgolj Taljani, v drugih Nemci, in ako ravno so nekteri z med njih vaši domorodci vnder vašiga materniga jezika ne govore, al se ga sramujejo, ali ga ne znajo in nočejo ne jedniga opravičnega spiska v vašim jeziku narediti. To vam vzrokuje stroške in zabave; in pa tudi brez zadržg ni. Kolikorkrat je že bilo v pogodbah vse drugače, no po nemškem al po taljansko pisano, kakor ste vi v vašim maternim jeziku dopovedali! De imaste po ustavi popolno pravico terjati, glasno neperzanesljivo terjati, de se vse doslej le v nemškem in taljanskim jeziku tiskane postave, vse poglavarške zapovedi v vašimu maternimu jeziku tiskajo in razlagajo — terjati, de uradniki z vami v milim in sladkim glasu slavenskiga jezika govoré, vam dopisujejo, in vse pogodbe, vse vas zadevajoče spiske v tistim jeziku pišejo, to vam dopovedati, tega vas prepričati hoče Slavjansko društvo.

i. *O narodnih učilnicah ali šolah.* Res de tistimu, ki brati ne zna, je malo mar, v katerimu jeziku spisik al dopis dobi. Pa če se je že toliko iz med vas brez učenika le samo z lastno marljivostjo slovensko brati in pisati naučilo, koliko hitreje se bojo mladenči in odrasli tega naučili, ako se bo to po učilnicah v vašimu maternimu jeziku, kateriga od otročje mladosti govorite in vsaki dan slišite, učilo? Kaj je vzrok de prosto ljudstvo slavjanskiga naroda na tak nizki stopnji izobraženja stoji? Kaj družiga kakor de so protivniki naroda slavenski jezik iz učilnic izganjali? Po dva, tri, štiri leta so hodili mladenči v deželske učilnice, in koga so se navčili? odrasli in ne več šolski dolžnosti podverženi so nemške in taljanske svojemu perrojenimu jeziku, svojemu narodnimu duhu zoperne knige nejevoljno proč vergli, in vse je bilo pozableno. Ne dolgo pred Marcam 1848 je neki kantonski gospod komisar perpovedal, de v svojimu kantonu (od več ko 18 jezerov duš), v katerimu že trideset let šola obstoji, ne najde dvajset možev kmečkiga stanu, de bi znali kakšni uradniški zapisniki podpisati. Le to kar se v mladosti v maternimu jeziku sliši in uči, le to sercu in duhu vtisnjeno ostane. Enakopravnost narodov v temu obstoji, de brez de bi sovražniki bili drugih jezikov, izučenje v domačim jeziku v prvo versto gre. De vi tedaj, dragi bratje po svojih poslancih v narodnimu zboru, po poslancih v prihodnih deželskih zborih, po posebnih poglavarstvu podanih pisanih prošnjah terdovoljno terjate, de se v vsih učilnicah kjer je slavjanski narod prevagljiva množina, učitelji postavijo, kateri vaše otroke pred vsim v maternim slavenskim jeziku — poleg tega pa kjer se bo koristno kazalo tudi v nemškem al taljanskim jeziku — podučé; de tedaj učilnice morajo biti v narodnim duhu osnovane, k temu vas podbuditi, dopeljati, in vas tudi s svojo močjo podperati hoče Slavjansko društvo.

Moramo pa tudi priznati, de se vse to na hip izpeljati in dovesti ne da. Tudi uradnikom, tudi učiteljam je bilo izobraženje v slovenskimu jeziku in duhu zaperto. Nar potrebni osnova taki pomankljivosti overati je tedaj, de se tudi v višjih učilnicah, pri vsih tako rečenih latinskih šolah (Gimnazjah) in pri vseučilišah slavščina uči, ter posebni učniki postavijo, de se bodo zamogli uradniki in učitelji tako v slavenskih narečjih izuriti, de bodo eno ali drugo reč v slavenskim jeziku ravno tak urno pisati, učencam potrebne vednosti ravno tak gladko dopovedati znali, kakor v nemškem al taljanskim. To terdovoljno terjati imaste popolno pravico, zakaj na ti vravi leži tudi vaše lastno izobraženje, ohranjenje vaših narodnih pravic, vaša srečna prihodnost.

Slavjansko društvo hoče tedaj, de vi vaše ustavne pravice poznate, de se jih resnično

terdovoljno neprezanesljivo poslužite — hoče de tlačenje nemških in taljanskih uradnikov, kateri slavenski jezik ne znajo in se ga tudi učiti nočejo pa vunder od vašiga pota, od vašiga kruha živeti želijo, jenja — hoče de se vi slavenski bratje vašiga življenja razveselite in de vam treba ne bo obžalovati, de vas je slavenska mati rodila — hoče vas v vaših vam tak dolgo zadržanih perrojenih pravicah pa tudi v vaših deržavljanskih dolžnostih podučiti, vas tlačiteljam vašiga jezika, vaše narodnosti, vašiga obnašanja in vašiga živetja, in vsim protivnikom Slavjanstva braniti — hoče de na slavenski zemlji slavensko izobraženje oživi, se razvije, cvete in naše mlajši z blagim sadom svobodnosti — od našiga dobrotljivega vladarja vsim narodom dodeljene in zagotovljene — razveseli in okrepča.

Kaj pa hočejo protivniki Slavjanstva?

Protivniki hočejo vas Slovence se zana-prej v odvisnosti obderžati, de bi tudi zana-prej se vse po njih volji slo, de bi se poslanci k narodnim zboru le iz med Taljanov volili, in de bi vi ako ravno prevagljiva množina primorskiga obljudenja, o ti reči in v vsim drugim, kakor doslej le v njih rog trobili. Beseda schiavo jim je kar tak sladka, de se je ne zamorejo znebiti, in de bi radi ustavno enakopravnost le za-se obderžali, vas Slovence pa vselej kot ponižne hlapce na svojih povodicah imeli. Zapazijoči, de se slavjanski narodni duh povsod giba in povzdiguje, so zato tak raskaceni, de si z svo močjo prizadevajo to gibanje, to povzdigo v svojimu porodu zadusiti, posluživši se v ta namen raznih sredstev, tudi laži in grozitive. Tako slišimo, de Taljani v Istriji Slavnam grozijo, de, če se ne bodo Taljanov deržali, jim bo avstrijansko vladarstvo hervaško sukno obleklo, in de bodo morali vsi, kakor hervaški granicarji, vojaki biti. Deb jih kukovica! al vas za res take bedake derže njih lažem verjeti, ali pa so sami tak zarobljeni, de vpravne avstrijanskih dežela ne poznajo? Drugi si prizadevajo vse kar bi Slavene o narodnih rečeh, o ustavnih pravicah razjasniti vtegnilo, oddaliti in vničiti. Slavjansko društvo je več ko jezero istisov svojiga oznanila od 20. Novembra 1848, v jadranskim primorju razposlalo, in vunder vemo, de v mnogih kantonih Istrije Slovenci se nič od tega oglasa ne vedo; v kaksine roke so tisti iztisi prišli? Še clo slovenskim novinarim in časopisam se prizadevajo pot med Slovence prekopati; tako smo čuli, de je bil v družbeniki čitavnici v Kopru neki slavenski duhovnik samo za to gerdo in nesposodno zasramovan, ki je želel, de bi se v čitavnici tudi novine in časopisi slavjanskiga jezika deržali.

Hočejo vam svoje taljanske al nemške sinove uradnike in zapovednike vsiliti, brez de bi se oni morali perzadevati popolniga naučenja vašiga jezika. To je tudi podpora tistih slavenskih uradnikov, kateri so pre zanikerni se v slavščini dobro izuriti, ter se slavenskiga jezika v uradniških opravilih strašno boje, zato pa tudi ne jenjajo svojem viškim naprejpstavljenim perpovedati in pisariti, de se slavenski jezik kratko nikar v taci opravili rabiti ne da, in de morajo tedaj slavenske dežele vedno pohlevne služabnice nemškiga al taljanskiga uradništva ostati.

Hočejo vas tudi v mrežah neprejenljive nevednosti obderžati. Dobro znani z jasnim in precudnim dušnim lastnostim slavenskiga naroda, znani, de brihtne, prebrisane glavice slavenske mladosti se lahko in v kratkim lepih vednosti nauči, ako se jim v njih gladkim in bogatim jeziku dopovedujejo — de se v slavenskimu jeziku tudi visoke vednosti, katerih iz knig drugih jezikov naučiti se, veliko truda in časa terja, prav razumljivo in tako popisati zamorejo, de jih pazljivo brane, tudi prosto ljudstvo lahko ume, kakor je postavim kmetiška kemija gospoda Vertovca, — znani s tem slavjanskimu narodu in svojimu jeziku od Boga darovanim lastnostim, si vaši protivniki vaši sovražniki z svo močjo perzadevajo učilnice slavenskimu jeziku zatvoriti, in tam kjer je že nekoliko vpeljan, ga iz njih iztirati. Tako se v več krajih godi. Posebno pa hočemo nekiga, v časopisu Costituzionale od 6. Februarja natisneniga, in od gospoda F. L. podpisaniga sostavka opomniti, kateriga naslov je: Glas iz teržaškiga okrožja (teritorio) o narodnosti in opčjim poduku ljudstva. V tistimu sostavku se gospod F. L. močno trudi dokazati, de se mora v učilnice teržaškiga okrožja, to je po vsih vaseh okoli Tersta, poduk le v taljanskim jeziku v-

peljati. Pa, kaj mislite, zakaj nek to? „Zato, ker (pravi gospod F. L.) „se teržaško okrožje z eno roko taljansko-istrijskiga primorja z drugo pa taljanskih planjav derži! ter se bo celo okrožje tudi v kratkim popolnoma potaljančilo!“ Tako? Terdi Slovenci dolinske županije, Berkini in Čiči novograjskiga kantona, in Krašovei, so tedaj vam gospod F. L. Taljani? Kaj še okoli lastniga gnezda svojih sedov ne poznate? vas je taljanski duh tak gerdo oslepil? Vi sami spoznate, de ne Teržačani, ne prebivavci okrožja, po vsim dolgoletnim prizadevanju vladarstva vunder niso ponemčeni bili; zdaj pa mislite terde Slovence okrožja tak naglo potaljančiti? morte zato, de vaše mlekarce in perice šjora ši in šjora no govoriti znajo, in de vaši možaki po taljansko umejo, koliko in kaksiniga kamenja de imajo za teržaške poslopja in za teržaški tlak nalomiti? Ne bomo se več mudili z vami gospod F. L. sej imate že dost odgovora na vaš sostavek v pričujočimu spisku; pa zamolčati vunder ne zamoremo, de v vašim sostavku Slovence družiga prepričali niste, kakor de soditi o narodnosti in o ljudskimu poduku, niza vas.

Knjiga splošnih deržavljanskih postav.

§. 216.

Varh ima, kakor oče, dolžnost in pravico, za izrejo maloletniga skerbeti; vunder mora v važnih in dvomljivih rečeh popred dovoljenje in predpise varstvine sodnice zadobiti.

§. 217.

Maloletni je svojimu varhu spoštovanje in vbohljivost dolžan; ima pa tudi pravico, se pri svojih naj bližnjih zlahtnikih, ali pri sodni oblasti pritožiti, ko bi varh svojo oblast kakor si bodi krivo rabil, ali dolžnosti potrebne skerbnosti in reje zancemiril. Tudi zlahtnikom maloletniga in slehernimu, kdor znanje tega zadobi, je prosto, leto ovaditi. Na to oblast se ima tudi varh obrniti, ako z močjo, ki mu je k izrejenju podeljena, pregreškov maloletniga zaverati ne more.

§. 218.

Oseba sirote se ima zlasti materi tudi takrat zaupati, če varstva prevzela ni, ali če se je zopet omožila, drugači, ko bi za blagor otroka druge naprave treba bilo.

§. 219.

Potroške živeža odloči varstvena sodnica in ima pri odločenju obzir na sporočilo očeta, na zdetje varha, na premoženje, na stan in na druge razmere maloletniga.

§. 220.

Ako prihodki za opravljenje teh potroškov ali za opravo izdavka, katerim se ima maloleten k stanovitnimu preživljenju pripraviti, ne zmagajo; se sme z dovoljenjem sodnice tudi na glavno premoženje seči.

§. 221.

Ako so sirote clo brez premoženja, ima varstvena sodnica skušati, primožne naj bližni zlahtnike k prerejenju taistih napraviti, če po §. 143 niso k tem že brez tega pravno zavezani. Zvunaj tega ima varh na javne milodarne naprave ino obstoječe vbožnice tako dolgo polno pravico, dokler maloleten ni v stanu, sam sebe z lastnim delam ino prizadevanjen preživeti.

§. 222.

Skerbnost varstveni sodnici čez premoženje sirote zaupana terja, de taista naj pred skuša njeno premoženje preiskati in ga z zapečatenjem, popisam in cenitvijo zavarovati.

§. 223.

Z sodniškim zapečatenjem se orodje le takrat v shrambo vzame, če je k zavarvanju potrebno; popis pa to je natančen zaznamnik vsiga siroti tikajočiga premoženja, se mora vselej napraviti, tudi brez obzira na prepoved očeta ali kakiga drugiga sporočitelja.

§. 224.

Zaznamnik premoženja in cenitvo premakljivih reči se mora napraviti brez odloga, tudi pred postavljenjem varha. Popis se pri zapustninskih spisih brani in varhu poverjen prepis taistiga podeli. Cenitva nepremakljiviga premoženja se mora, kakor hitro je moč, napraviti; taista se zamore pa tudi celo opustiti, ako se cena iz kakiga drugiga zanesljiviga vira skaže.